

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

НАБАТЯНУ Н.А.

Шановний Нареку Артемовичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянуто Вашу електронну петицію щодо необхідності закріплення на законодавчому рівні необхідності подання партіями і кандидатами на загальнодержавних та місцевих виборах своїх передвиборчих програм та запровадження кримінальної відповідальності за їх порушення чи невиконання і за наслідками розгляду в межах предмету відання Комітету зазначається таке.

Відповідно до частин десятої та одинадцятої статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25 000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції. Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до вищезгаданого Закону.

З огляду на викладене, враховуючи при цьому, що на підтримку Вашої петиції подано 26 підписів за період з 03 липня по 03 жовтня 2023 року, її розглянуто як звернення громадянина.

По суті порушеного у Вашому зверненні питання зазначаємо таке.

Організація і порядок проведення виборів відповідно до пункту 20 частини першої статті 92 Конституції України визначаються виключно законами України.

Нормативним актом, який на сьогодні регулює підготовку та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, сільських, селищних, міських, районних у містах рад, сільських, селищних, міських голів є Виборчий кодекс України (далі – Кодекс). Кодекс, серед іншого, містить також положення, які регламентують питання необхідності подання кандидатами на загальнодержавних та місцевих виборах передвиборної програми, вимоги до її оформлення, а також порядку оприлюднення.

Відтак, згідно із положеннями статті 103 Кодексу Центральна виборча комісія реєструє кандидата на пост Президента України за умови отримання разом із його заявою, зокрема, передвиборної програми кандидата, викладеної державною мовою, обсягом до дванадцяти тисяч друкованих знаків (на паперовому носії та в електронному вигляді). Відповідно до частини першої статті 155 Кодексу Центральна виборча комісія реєструє кандидатів у народні депутати України, включених до загальнодержавного та регіональних виборчих списків партії, за умови отримання нею, зокрема, передвиборної програми партії, викладеної державною мовою та обсягом до 7 800 друкованих знаків, затвердженої з'їздом (зборами, конференцією) партії на паперових носіях, підписаної керівником партії і скріпленої печаткою партії, та в електронному вигляді. Така ж сама вимога закріплена в частині першій статті 222 Кодексу, якою унормовується питання порядку реєстрації кандидатів у депутати до місцевих рад (територіальної громади з кількістю виборців 10 і більше тисяч).

Тобто чинними нормами Кодексу закріплено обов'язкове подання партіями і кандидатами на загальнодержавних та місцевих виборах своїх передвиборчих програм ще на етапі висування.

При цьому комплексний аналіз норм Кодексу вказує на обов'язковість дотримання вимоги щодо подання кандидатами на пост Президента України, кандидатами у народні депутати України, кандидатами у депутати сільської, селищної, міської ради (територіальної громади з кількістю виборців 10 і більше тисяч) передвиборної програми, оскільки відповідно до положень вказаного законодавчого акту порушення політичними партіями (їх організаціями) та кандидатами встановленого Кодексом порядку висування є однією з підстав для відмови відповідною виборчою комісією в реєстрації кандидатом на відповідних виборах (пункт 3 частини першої статті 104, пункт 2 частини першої статті 159 та пункт 2 частини першої статті 230 Кодексу).

Разом з тим, відповідно до статті 47 Кодексу інформація, що міститься в документах, поданих до відповідної виборчої комісії для реєстрації кандидатів, є відкритою. З метою забезпечення публічного та відкритого характеру виборчого процесу виборчі комісії, що організують підготовку та проведення відповідних виборів забезпечують можливість для ознайомлення виборців, інших суб'єктів відповідного виборчого процесу зі списками виборців, передвиборними програмами партій (місцевих організацій партій), кандидатів, виборчими списками партій (організацій партій), відомостями про кандидатів шляхом оприлюднення на офіційному вебсайті Центральної виборчої комісії у вигляді набору даних, організованого у форматі, що дозволяє його автоматизоване оброблення електронними засобами (машинозчитування) з метою повторного використання, а також на вебсайтах територіальних виборчих комісій (за наявності) або на вебсайтах відповідних рад чи в інший спосіб, визначений відповідними комісіями.

Стосовно Вашої пропозиції щодо необхідності подання кандидатами у депутати місцевих рад (територіальних громад з кількістю виборців до 10 тисяч осіб) та кандидатами на посаду сільського, селищного, міського голови своїх передвиборчих програм, інформуємо, що її реалізація вимагає внесення відповідних змін до положень Кодексу.

Окрім того, у контексті внесеної Вами пропозиції стосовно запровадження кримінальної відповідальності за порушення чи невиконання партією чи кандидатом своєї передвиборної програми зазначаємо, що на сьогодні чинним законодавством України юридичної відповідальності тих чи інших суб'єктів виборчого процесу за порушення чи невиконання передвиборних програм не встановлено. Зазначене питання є дискусійним і встановлення вказаної відповідальності лежить поза межами виборчого законодавства, оскільки стосується оцінки рішень, дій чи бездіяльності осіб, які внаслідок волевиявлення громадян стали носіями владних повноважень.

Принагідно вважаємо за необхідне зазначити, що в Комітеті створено Робочу групу щодо напрацювання комплексних змін у виборче законодавство з метою уніфікації механізмів правового регулювання виборчого процесу в Україні, до складу якої входять народні депутати України, представники державних органів, органів місцевого самоврядування та їх провідних асоціацій, міжнародних партнерів Комітету, неурядових організацій, науковці та експерти, які опікуються питаннями реформування виборчого законодавства. Відтак повідомляємо, що отримані Комітетом пропозиції стосовно внесення змін до законодавства про вибори будуть надані Робочій групі для опрацювання.

Звертаємо Вашу увагу, що Планом роботи Комітету на період десятої сесії Верховної Ради України IX скликання передбачено проведення ряду заходів, на яких планується обговорити цілі, етапи реформування та основні виклики, обумовлені військовою агресією російської федерації проти України, у сферах місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою України, служби в органах місцевого самоврядування та виборчого законодавства, а також окреслити зміст комплексних законодавчих змін із зазначених питань.

Висловлюємо Вам вдячність за активну громадянську позицію, небайдужість до процесів, які відбуваються в суспільстві, щире прагнення до вдосконалення виборчого законодавства.

З повагою

Голова Комітету

О.ШУЛЯК

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Шуляк Олена Олексіївна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000F01831006046B400
Дійсний до: 09.03.2025 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-23/15-2023/239057 від 31.10.2023

1359155